

Et hvilested med vinger

– Besøg hos Jens Galschiøt. Kunstneren bag skulpturen til gravstedet for de udsatte

Det er en varm forårsdag den 1. maj i Odense, hvor solen stråler ned over byen og kaster sit lys på det pulserende, kreative værksted, som Jens Galschiøt har skabt på Banevænget i Næsby. Rummet er fyldt med kunstnerens skulpturer, voksfigurer og løse kobberarme, der vidner om det arbejde, der foregår her. Det er et sted, hvor både hænder og hjerte er i spil, og man får hurtigt en fornemmelse af, at hvert eneste værk er skabt med omhu og respekt for livet. Det er også et sted, hvor døden bliver mødt med værdighed – et tema, der er centralt i det projekt, Jens arbejder på.

Vi er kommet for at tale om en skulptur, der skal stå på gravstedet for de udsatte på Assistens Kirkegård. For Odense Valgmenigheds medlemmer, som ikke har deres egen kirkegård, er gravpladsen ved Ansgar Kirke ofte deres sidste hvilested. Her vil man fremover kunne se et gravsted for de hjemløse og udsatte. Dem der ikke har pårørende og ender uden et navn og uden et sted at blive husket. Her, ved dette sted, vil de få det, som alle mennesker har krav på: respekt og et værdigt hvilested.

På plantegningen af gravstedet er der plads til urnegrave, buske, stauder og en bænk, og i midten står englen – et symbol på fred og værdighed.

Jens fortæller om de gravsteder, han har set rundt omkring i landet, som er oprettet for hjemløse og udsatte. Mange af disse gravsteder virker anonyme og triste – små. De virker som noget, man bare skal få overstået. Jens er fast besluttet på, at dette ikke skal være tilfældet her. Skulpturen, han arbejder på, skal ikke blot være en pyntegenstand, men et stærkt symbol på respekt og værdighed. Den skal udtrykke både ro og omsorg og skabe et rum, hvor de efterladte kan finde fred.

Skulpturen, en kvindelig engel med udbredte vinger, er endnu kun skabt i voks, men allerede nu er det tydeligt, at hun besidder en kraft. Hun er ikke sentimental eller idealiseret, men står med en skønhed og en fasthed, der udstråler værdighed. Jens understreger, at han ikke har ønsket at skabe en engel, der er sød eller from, men en, der er ægte – en, der rummer både liv og død, og som på menneskelig vis kan formidle den respekt, han mener, de udsatte fortjener.

Jens har gennem årene arbejdet med religiøse motiver, selvom han ikke er troende. Engle, kors, lys og andre rituelle symboler går ofte igen i hans kunst, og han benytter sig af disse elementer til at påpege samfundets og religioners skyggesider. Han understreger, at han har stor respekt for troen og for det rum, den skaber i mennesker, men han har ikke meget til overs for fundamentalisme i nogen form. Engle fascinerer ham, fordi de står et sted mellem

det guddommelige og det menneskelige og rummer noget, som vi ikke kan forklare. På samme måde har kunsten den kraft at røre os på et dybere niveau, når den får lov at tale.

Mens vi taler, arbejder Jens koncentreret med et hejseværk, der løfter et firbenet dyr og et stort menneskehoved op fra et mørkt legeringskar. Skulpturerne drypper stadig af smeltet metal, og han betragter dem et øjeblik med eftertænksomhed. På værkstedet er der skulpturer overalt – et klart vidnesbyrd om, at kunst både er idé og fysisk udførelse. For Jens er det afgørende, at arbejdet med skulpturen til gravstedet ikke kun er et mentalt projekt, men et, der udføres med hænderne. Det skal være noget, der kræver fysisk arbejde og håndværk – for kun sådan kan det blive ægte.

Vi kommer også til at tale om kunstig intelligens og dens rolle i kunsten. Jens er tydeligt fascineret af de muligheder, som teknologien giver, især når det gælder billedgenerering og sprogmodeller. Han bemærker med et smil, at journalister og reklamefolk måske snart er et uddøende folkefærd, men han er samtidig opmærksom på, at det arbejde, han selv laver, kræver så meget fysisk håndværk, at det nok vil tage lang tid, før skulptører som ham bliver arbejdsløse.

Før vi går, stiller Jens sig foran den store voksengel, og vi betragter hende et øjeblik. Vingerne strækker sig langt ud i værkstedet, og bag ham ligger en verden af rød, bronze og værktøj. Men der er også varme, håb og en stærk fornemmelse af, at dette projekt er noget, der betyder noget dybt for ham. Her, i dette rum, er det ikke kun kunst, der skabes – det er et hvilested med vinger, et sted, hvor de udsatte, vil blive mødt med den værdighed, de fortjener.